

[ETL](#)[Elintarviketeollisuus](#)[Mitä teemme?](#)[Ajankohtaista](#)[Aineistot](#)[Jäsenet](#)

Kuva: Vaasan

Etusivu

- » [Ajankohtaista](#)
- » [Tiedotteet](#)
- » [Elintarviketeollisuuden talouskatsaus 2/2019](#)

12.09.2019

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN TALOUSKATSAUS 2/2019

Viennin myötätuuli, investointien vilkastuminen ja kohtalaiset satonäkymät vauhdittavat elintarviketeollisuuden syksyä. Yritysten liikevaihto kasvaa nyt viennissä nopeammin kuin kotimaassa, ja elintarvikeviennin arvo kohosi alkuvuonna 13 prosenttia edellistä alkuvuotta suuremmaksi. Vuoden loppua kohti kansantalouden suhdannemittarit ja elintarviketeollisuudelle tärkeä kuluttajien luottamus osoittavat Suomessa kuitenkin alaspäin. Epävarmuutta luovat myös brexit ja ruuan joutuminen yhä useammin kauppapoliittisten kiistojen kohteeksi.

[Elinkeinoelämän kyselyn mukaan](#) yritykset näkevät suhdannetilanteensa yleisesti vielä myönteisenä, vaikka talouden kasvu hidastui Suomessa kesän aikana. Syksyn edetessä tahti kuitenkin on yrityksissä hiljenemään päin samalla, kun riskit heikommasta kehityksestä myös maailmantaloudessa ovat kasvussa.

Kuluttajien luottamus tulevaan on elintarviketeollisuudelle keskeinen suhdannemittari. Se on osoittanut koko alkuvuoden lievää alakuloa. Viime kuukausina pessimismi on lisääntynyt ja Tilastokeskuksen mukaan kuluttajat arvioivat sekä maamme talouden että oman taloutensa kehittyvän vaisusti.

Toisaalta hyvä työllisyyskehitys ja käytettävissä olevien tulojen nousu tukevat ostovoimaa. Talousennustelaitokset arvioivat yksityisen kulutuksen kasvun jatkuvan tänä ja ensi vuonna noin 1–1,5 prosentin tahtia.

Elintarviketeollisuudelle tärkeillä asiakastoimialoilla, päivittäistavarakaupassa ja ravintolapalveluissa, liikevaihdot kasvoivat vuoden alkupuoliskolla kaksi ja viisi prosenttia.

Varovaisin odotuksin syksyyn

Elintarvikealalle alkuvuoden kotimainen talouskehitys on ollut yhä suotuisa ja suhdanteet ovat edenneet myötätuudessa. Elinkeinoelämän loppukesällä tekemän kyselyn mukaan elintarviketeollisuusyritykset kuvasivat tilannettaan hieman tavanomaista ja muuta teollisuutta paremmaksi.

Odotukset lähikuukausille ovat kuitenkin myös elintarvikealalla varovaiset eikä syksyn odoteta tuovan suuria muutoksia. Koko teollisuudessa näkymät ovat elintarviketeollisuutta sumuisemmat.

Elintarviketeollisuus ennakoi tuotantonsa kasvavan hienokseltaan loppuvuoden ajan, joskin kysyntää kuvataan yhä vaimeaksi.

Juuri kysynnän heikkous oli yleisin tuotantokapeikko, jota joka neljäs suhdannekyselyyn vastannut alan yritys kertoi kokeneensa. Samaan aikaan 11 prosentilla elintarviketeollisuuden yrityksistä oli ongelmia ammattitaitoisen työvoiman saannissa ja niin ikään 11 prosentilla pulaa tuotantokapasiteetista.

Henkilökunnan määrän arvioidaan vähenevän hieman lähikuukausina, joskin henkilöstön määrä on kehittynyt alalla jo jonkin aikaa odotuksia myönteisemmin. Elintarviketeollisuus tarjoaa runsaasti kesätyöpaikkoja ja työvoiman tarve vaihtelee myös vuoden muiden sesonkien mukaan.

Vientiliikevaihto kasvaa ripeämmin

Tilauskirjat olivat elintarviketeollisuudessa loppukesällä aavistuksen verran normaalia ohuempia, mutta vientitulauksia oli hieman tavanomaista enemmän. Yritysten kannattavuus jäi keskimäärin vuoden takaista heikommaksi. Elintarviketeollisuudessa kannattavuus on yleisesti ottaen heikko, vuonna 2017 keskimääräinen liikevoittoprosentti oli 4,8. Kannattavuudessa on kuitenkin suurta vaihtelua yritysten kesken.

Elintarviketeollisuuden kokonaisliikevaihto oli tämän vuoden tammi-kesäkuussa runsaat kaksi prosenttia suurempi kuin vastaavalla jaksolla vuotta aiemmin.

Elintarvikkeiden liikevaihdossa oli kasvua 2,1 prosenttia ja juomissa 1,8 prosenttia. Huhti-kesäkuun liikevaihto kasvoi puolestaan lähes viisi prosenttia vuoden takaisesta.

Liikevaihto on hienoisessa nousussa sekä kotimaahan suuntautuvassa myynnissä että viennissä, mutta vientiliikevaihto kasvaa kotimaan myyntiä voimakkaammin.

Ruotsi tärkein vientimaa

Elintarvikkeiden vienti on kehittynyt alkuvuonna selvästi edellisvuotta paremmin. Viennin arvo kasvoi tammi-kesäkuussa 864 miljoonaan euroon, mikä on 13 prosenttia enemmän kuin alkuvuonna 2018, jolloin viennin arvo oli 761 miljoonaa euroa.

Arvolla mitattuna elintarvikeliennissä on päästy takaisin aiempien huippuvuosien 2012–2013 tasolle, mutta määrällä mitattuna ollaan edelleen jäljessä.

Suurin osuus viennin kasvusta tuli maitotaloustuotteista, joiden kauppa etenkin Eurooppaan on nousussa. Lihan ja lihatuotteiden vienti on lisääntynyt erityisesti Aasian suunnalla, mutta naudanlihaa on viety aiempaa enemmän myös Ruotsiin ja Tanskaan. Kotieläinrehun ja tärkkelystuotteiden vienti kasvoi myös selvästi.

Hedelmien, marjojen ja kasvien sekä mehujen vienti jäi alkuvuonna sitä vastoin vuoden takaista vähäisemmäksi.

Juomien viennin arvo kasvoi alkuvuonna kymmenen prosenttia. Nousua oli etenkin tislatuissa alkoholijuomissa ja virvoitusjuomissa.

Ruotsi oli tammi-kesäkuussa 2019 suomalaisten elintarvikkeiden ja juomien merkittävin vientikohde noin 19 prosentin osuudella. Viroon ja Saksaan vietiin kumpaankin noin 7 prosenttia alan tuotteista. Venäjän, Alankomaiden, Tanskan sekä Ranskan osuus on noin 5–6 prosenttia per maa.

Ruotsiin suuntautuvan viennin arvo kasvoi tammi-kesäkuussa 16 prosenttia edelliseen alkuvuoteen verrattuna. Suuri prosentuaalinen kasvu nähtiin Alankomaihin, Kiinaan ja Norjaan suuntautuneessa liennissä, joissa oli lisäystä 45–80 prosenttia.

Maitotaloustuotteet ovat viennin tärkein tuoteryhmä 19 prosentin osuudellaan. Juomien osuus toiseksi tärkeämpänä ryhmänä oli tammi-kesäkuussa 10 prosenttia. Lihatuotteiden yhteenlaskettu osuus oli 8 prosenttia.

Investoinnit kääntymässä kasvuun

Elintarviketeollisuudella on Suomessa takanaan erittäin voimakas investointivaihe. Huippuvuonna 2017 investoinnit ylittivät 600 miljoonaa euroa. Ala satsaa paljon tuotteiden kehittämiseen, sillä kaikista investoinneista tutkimus- ja kehittämisinvestointeja oli noin 60 miljoonaa euroa.

Suuret vuosittaiset vaihtelut ovat tyypillisiä investoinneille. **EK:n kesällä julkistaman tiedustelun mukaan** elintarviketeollisuuden investoinnit jäivät viime vuonna 40 prosenttia pienemmiksi kuin huippuvuonna 2017, mutta tänä vuonna investointien odotetaan jälleen kasvavan noin 10 prosenttia.

Ennakkotietojen mukaan koko teollisuudessa investoinnit supistuivat viime vuonna seitsemän prosenttia. Tälle vuodelle ennakoitaan vajaan 10 prosentin nousua.

Vuonna 2017 elintarvikealan investoinnit olivat lähes 24 prosenttia jalostusarvosta, mikä on suurin lukema vuosikymmeniin! Suomen koko tehdasteollisuuden vastaava osuus vuonna 2017 oli noin 22 prosenttia.

Kansainvälisessä vertailussa Suomen elintarviketeollisuuden investointitaso on ollut perinteisesti samoissa lukemissa Ruotsin ja Saksan kanssa, mutta vuosina 2013–2017 Suomessa investointiin suhteessa enemmän. Tanskassa elintarviketeollisuuden investointitaso on puolestaan ollut jo pitkään huomattavan korkea.

Hinnat kehittyneet vakaasti

Ruuan hinta nousi vuonna 2018 hieman yleistä inflaatiota nopeammin, mutta tämän vuoden alkupuoliskolla elintarvikkeiden hinnat kohosivat likimain yleisen hintatason mukaisesti eli 1,4 prosenttia.

Elintarvikkeiden tuottajahintojen nousu on nopeutunut hieman kesän 2018 jälkeen, mutta hintakehitys on ollut maltillista. Elintarvikkeiden tuottajahinnat nousivat alkuvuonna 1,6 prosenttia ja juomien tuottajahinnat 1,8 prosenttia.

Maatalouden tuottajahinnat nousivat kuluvan vuoden huhti-kesäkuussa lähes 6 prosenttia verrattuna vuotta aiempaan jaksoon. Kasvituotteiden hinnat kohosivat 14 prosenttia, lihojen ja eläintuotteiden hinnat laskivat vajaat 3 prosenttia.

Satonäkymät melko hyvät

Peltotuotannon satoennusteiden mukaan Suomeen on tulossa melko hyvä sato kahden poikkeuksellisen vaikean vuoden jälkeen. Näkymät koskevat vilja- ja nurmituotantoa sekä pääosaa erikoiskasveista. Sadon määrä ylittää hieman pitkäaikaiset keskiarvot ja myös laatuodotukset ovat tällä hetkellä hyvät.

Maidon- ja naudanlihantuotannossa viime vuonna koetut kuivuuden vaikutukset laskivat tuotantoa vielä alkuvuonna 2019, mutta tilanteen odotetaan tasaantuvan.

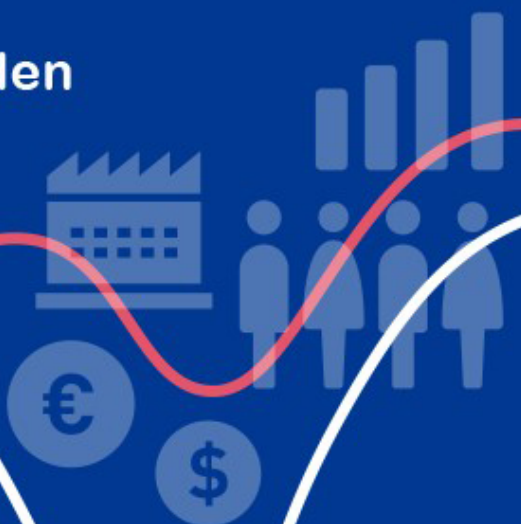
Sianlihan tuotanto on ollut laskussa jo pidempään, siipikarjatuotanto taas nousussa.

Kuumuudesta huolimatta sato on ollut tänä vuonna EU-alueella normaali ja parempi kuin vuonna 2018, mikä näkyy viljan julkisten hintanoteerausten laskuna. Myös Itä-Euroopassa sato-odotukset ovat varsin suuret, ja Venäjän ja Ukrainan asema viljan vientimarkkinoilla vahvistuu edelleen.

Tuleva brexit-ratkaisu sekä Kiinan kauppasopimukset ja sikaruttotilanne vaikuttavat kotieläintuotannon markkinoihin ja tuleviin panostuksiin. Niiden epäsuoria vaikutuksia on vielä vaikea ennakoida.

- [Katso talouskatsauksen tietograafit](#) (pdf)
- [Talouskatsaus tiivistelmänä](#) (diaesitys, pdf)
- [Tiedote: Virvoitusjuomaveron korotus peruttava ja koko vero poistettava](#)

Elintarviketeollisuuden talouskatsaus

Jaa 2

Twittaa

in

LISÄTIETOJA

Johtaja

Heli Tammivuori

heli.tammivuori@etl.fi

040 557 5667

[@tammiheli](#)

» [Takaisin](#)

Elintarviketeollisuusliitto ry edustaa

Suomessa toimivia kaiken kokoisia ruokien ja juomien valmistajayrityksiä. [Lue lisää](#)

» [Yhteystiedot](#)

LISÄÄ AIHEESTA

» [Artikkelit](#)

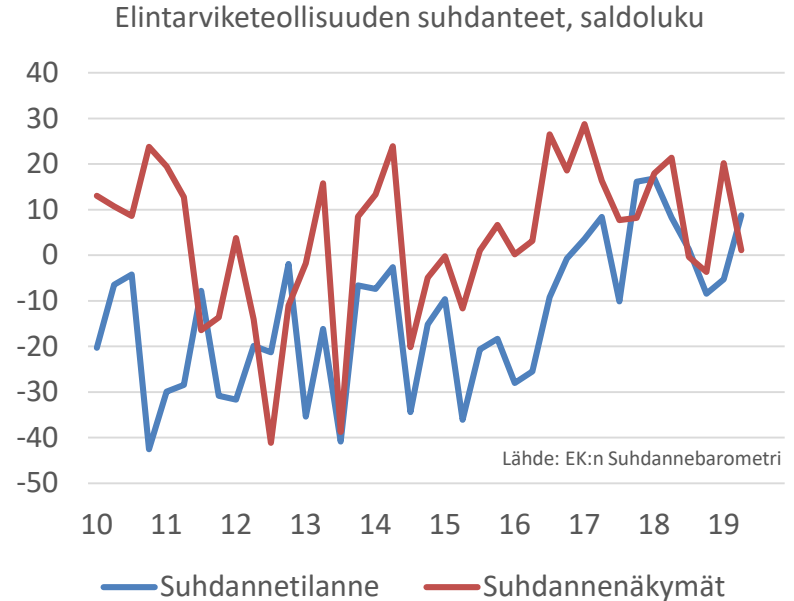
» [Blogi](#)

Elintarviketeollisuuden talouskatsaus

Syyskuu 2019

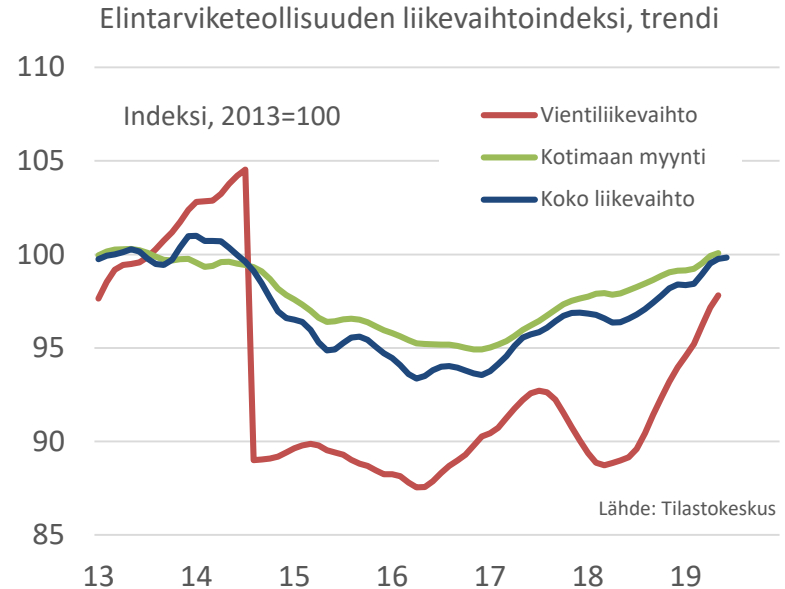
Suhdannotilanne normaali, varovaisin odotuksin syksyyn

- Alkuvuosi 2019 oli elintarviketeollisuudelle suotuisa ja suhdanteet etenivät myönteisesti.
- Odotukset lähikuukausille ovat varovaiset eikä suuria muutoksia odoteta. Koko teollisuuteen verrattuna elintarviketeollisuuden näkymät ovat hieman kirkkaammat.
- Myötätuuli elintarvikeviennissä, nousuvire investoinneissa ja kohtalaiset satonäkymät vauhdittavat alan kehitystä.
- Epävarmuutta elintarvikkeiden kansainvälisillä markkinoilla luovat brexit ja ruuan joutuminen yhä useammin kauppapoliittisten kiistojen kohteeksi.

Vienti kasvaa nopeammin kuin liikevaihto kotimaassa

- Elintarvikkeiden vienti kehittyi alkuvuonna 2019 selvästi edellistä alkuvuotta paremmin.
- Vienti kasvoi tammi-toukokuussa 13 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja oli 864 miljoonaa euroa.
- Arvolla mitattuna elintarvikeviennissä on päästy takaisin aiempien huippuvuosien 2012-2013 tasolle, määrällä mitattuna ollaan vielä jäljessä.
- Elintarviketeollisuuden liikevaihto kasvoi alkuvuonna runsaat 2 % edellisestä alkuvuodesta. Liikevaihto kasvaa viennissä voimakkaammin kuin kotimaan myynissä.

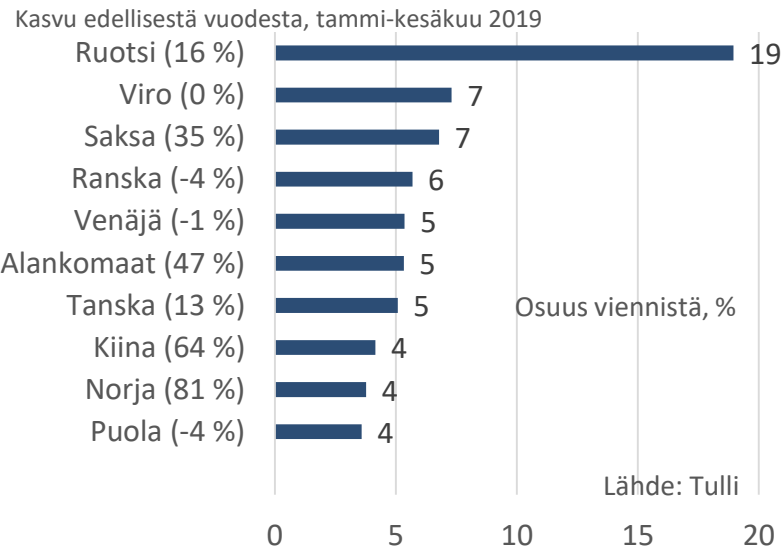

Ruotsi tärkein vientimaa

- Suomalaisia ruokia ja juomia vietiin alkuvuonna 2019 eniten Ruotsiin, Viroon ja Saksaan.
- Ruotsiin suuntautuvan viennin arvo kasvoi 16 prosenttia edelliseen alkuvuoteen verrattuna.
- Suurin prosentuaalinen kasvu Alankomaihin, Kiinaan ja Norjaan suuntautuneessa viennissä.

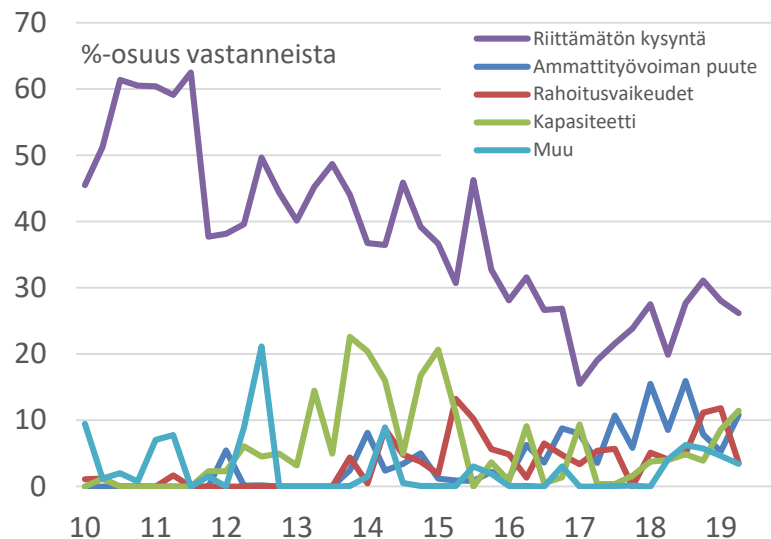
Elintarvikkeiden vienti maittain

Tuotannon kasvu jatkuu, kysynnän puute suurin tuotantokapeikko

- Elintarviketeollisuus arvioi tuotantonsa kasvavan loppuvuonna hienokseltaan, mutta kysyntää kuvataan vaikeaksi.
- Yleisin kasvua rajoittava tekijä on yritysten mukaan riittämätön kysyntä, jota joka neljäs on kokenut.
- Muiksi tuotantokapeikoiksi nimetään hankaluudet ammattitaitoisen työvoiman saatavuudessa (11 prosenttia yrityksistä) ja pula tuotantokapasiteetista (11 prosenttia yrityksistä).

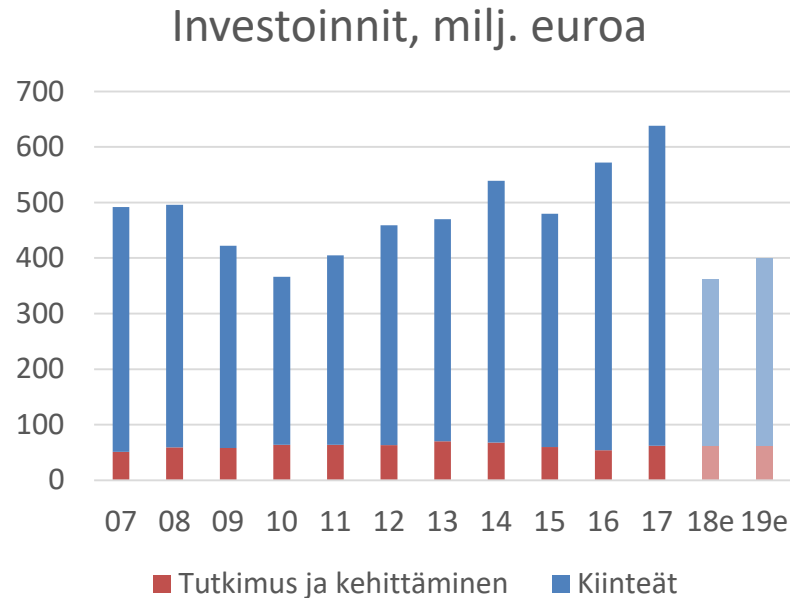
Elintarviketeollisuuden tuotannon kasvun esteet

Lähde: EK:n Suhdannebarometri

Investoinnit kääntymässä kasvuun

- Elintarviketeollisuudella on Suomessa takanaan erittäin voimakas investointivaihe. Huippuvuonna 2017 yritykset investoivat yli 600 miljoonalla eurolla, mikä on 24 prosenttia jalostusarvosta ja suurin lukema vuosikymmeniin.
- Parin tasaisemman vuoden jälkeen investointeihin odotetaan jälleen kasvua.
- Alan yritykset satsaavat runsaasti tutkimukseen, kehittämiseen ja uusien tuotteiden markkinoille tuomiseen.

Lähde: Tilastokeskus, EK

Investointiaste Suomessa pohjoismaisella tasolla

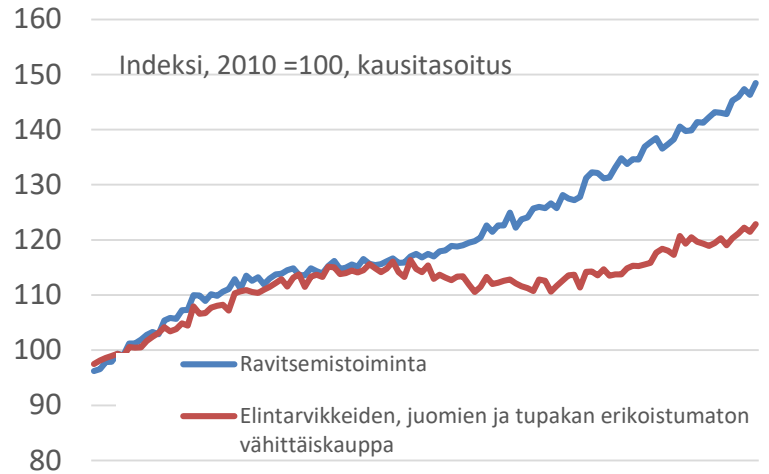
- Kansainvälisessä vertailussa Suomen elintarviketeollisuuden investointitaso on ollut perinteisesti samoissa lukemissa Ruotsin ja Saksan kanssa.
- Vuosina 2013-2017 Suomessa investoitiin suhteessa enemmän.
- Tanskassa elintarviketeollisuuden investointitaso on ollut pitkään huomattavan korkea.

Asiakastoimialojen myynti kehittyy myönteisesti

- Kuluttajien luottamuksen ja kansantalouden suhdanneodotusten alakulosta huolimatta hyvä työllisyyskehitys ja käytettävissä olevien tulojen nousu tukevat ostovoimaa.
- Talousennustelaitokset arvioivat yksityisen kulutuksen kasvun jatkuvan tänä ja ensi vuonna 1-1,5 prosentin tahtia.
- Elintarviketeollisuudelle tärkeillä asiakastoimialoilla, päivittäistavarakaupassa ja ravintolapalveluissa, liikevaihdot kasvoivat kuluvaan vuoteen tammi-toukokuussa 2 ja 5 prosenttia.

Liikevaihdon kehitys

2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019

Lähde: Tilastokeskus

Tietoa alasta

- Elintarviketeollisuus on Suomen suurin kulutustavaroiden valmistaja ja neljänneksi suurin teollisuudenala. Tuotannon liikevaihto on 10,8 mrd. €.
- Ruoka- ja juomayritykset ovat merkittäviä työllistäjiä. Niiden palveluksessa on lähes 38 000 henkeä 1 700 toimipaikassa. Välillisesti ala työllistää 69 000 henkeä eli yhteenlaskettu työllisyysvaikutus on 107 000. Koko ruokaketju työllistää Suomessa 340 000 henkeä.
- Ala on pk-yritysvaltaista: 60 prosenttia yrityksistä työllistää enintään viisi henkilöä.
- Elintarviketeollisuus tuottaa arvonlisäystä 2,5 mrd. € vuodessa. Alalta kertyy valtion kassaan muhkea veropotti: 775 milj. € suoraan ja 1,6 mrd. € välillisesti.
- Ruoka- ja juomaviennin arvo vuonna 2018 oli 1,6 mrd. € ja tuonnin 4,6 mrd. €.
- Ala nojaa kotimaisuuteen. Valmistettujen elintarvikkeiden kotimaisuusaste on keskimäärin 82 %. Ruuan osuus kulutusmenoista on Suomessa runsaat 11 %, mikä on hieman alle EU:n keskiarvon.

Kiitos!

Lue lisää elintarviketeollisuudesta
www.etl.fi